

Fikciós nyelvet teremtett a 110 éves Orwell

2013 június 26. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

értékelve

Még nincs

Mérték

Százttíz éve, 1903. június 25-én született George Orwell angol író, kritikus, újságíró, az Állatfarm és az 1984 című regények szerzője.

Eric Arthur Blair néven látta meg a napvilágot az akkor brit uralom alatt álló indiai Motihariban, ahol apja az Indiai Polgári Szolgálatnál dolgozott. A család néhány évvel később Angliába költözött, Orwell iskoláit bentlakásos magánintézetekben végezte, majd 1917-től királyi ösztöndíjjal az Eton College hallgatója volt. Tanulmányainak leteltével belépett a birodalmi rendőrséghez, s öt évig Burmában teljesített szolgálatot. 1927-ben otthoni szabadsága alatt úgy döntött, hogy nem tér vissza a szolgálatba: egyrészt mert már kamaszkorától kezdve író akart lenni, másrészt pedig ebben az időben kezdte megismerni és elutasítani azt az imperializmust, amelynek szolgálatában állt.

Leszerelését követően kötelességének érezte, hogy felfedezze az egyszerű hétköznapi emberek Angliájának világát: Londonban szobát bérelt a Notting Hillen, innen járta be az East Endet, hogy megismerje a város szegényeit. 1928-ban egy párizsi munkásnegyedben lakott, itteni tartózkodása alatt két, azóta elveszett regényt írt, közben konyhai kisegítőként edényt mosogatott. 1929 végén hazatért Angliába, ahol tanítással és komlószedéssel keresett pénzt, s közben rendületlenül írt. 1933-ban jelent meg első könyve Csavargóként Párizsban és Londonban címmel, immár George Orwell szerzői néven (Orwell egy suffolki folyó, szüleinek otthonától délre.)

A következő három évben neve egyre ismertebbé vált, tanított, recenziókat írt és egy könyvesboltban dolgozott.

Burmai napok című regénye az Egyesült Államokban jelent meg, mert az angol kiadó attól félt, hogy a könyv sértődéseket okozhat Burmában, majd napvilágot látott Egy lelkész lánya és Hadd repüljön a kukoricalevél című műve.

1936-ban megnevelte, s még ebben az évben megbízást kapott a Baloldali Könyvklubtól, hogy vizsgálja meg a szegények és munkanélküliek életkörülményeit. Tapasztalatait A wigan móló című munkájában dolgozta fel, amely egyszerre riportázs és esszé, és amelyben először tette nyilvánvalóvá politikai álláspontját: szemben állt az imperializmussal és az osztálytársadalommal, ugyanakkor támadta a szervezett szocialista mozgalom legtöbb formáját.

Orwell 1936 telén Spanyolországba ment és csatlakozott a Marxista Egyesülés Munkáspárt milíciájához, az aragóniai fronton káplárként harcolt. Miután egy lövés torkon találta, leszerelték, hazatérve írta meg Tisztelet Katalóniának című könyvét, amelyben szakított az ortodox baloldallal.

A második világháború idején, 1941 és 1943 között az Indiának sugárzott adások műsorvezetője volt a BBC-nél, majd a Tribune című lapnál lett irodalmi szerkesztő. 1943-44-ben írta meg az Állatfarm című regényét, amely politikai okokból (sértette volna az akkor szövetséges, Nagy-Britanniával együtt a fasiszta Harmadik Birodalom ellen harcoló Szovjetuniót) csak a háború után jelenhetett meg. A Tündérmese alcímet viselő mű jól felismerhetően a sztálini korszak satírája, amelyben a "Minden állat egyenlő, de egyes állatok egyenlőbbek a többinél" mondat szinte szállóigévé is vált. A regényből 1954-ben a világhíres magyar születésrajzrendező John Halas (Halász János) készített rajzfilmet, ez volt az első egész estés angol animációs film.

1945 tavaszán Orwell a The Observer haditudósítója volt Párizsban és Kölnben, majd június-júliusban tudósított az első háború utáni angliai választási kampányról. 1945-ben meghalt felesége, és örökbefogadott fiukkal a skót partok mentén fekvő Jura szigetén telepedett le. Itt készült el 1948-ban legnépszerűbb könyve, világhíres negatív utópiája, az 1984, amely azt vizsgálja, mivé lesz a rend szabadság nélkül. E műnek "köszönhetjük" a mindentlátó Nagy Testvér, a Gondolatrendezés fogalmát, és a fikciós nyelvet, az újbeszélt is. A könyvből 1984-ben megrázó film is készült, John Hurt és Richard Burton főszereplésével.

A regény fogadtatását a totalitárius rendszereket gyűlölte Orwell már nem érthette meg, 1949 szeptemberében súlyosodó tüdőbajával kórházba került, és 1950. január 21-én Londonban meghalt.

mult-kor.hu

Ajánló

